

Fylkesmannen i Vestfold

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår saksbehandler / telefon:
Eldar Dybvik

Deres referanse:

Vår referanse:
2015/7224
Arkivnr: 637

Vår dato:
30.03.2016

Høring - forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger

Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Vestfold:

Grunnskolelærerutdanning eller lektorutdanning.

Fylkesmannen i Vestfold mener primært at alle de tre utdanningsløpene (1.-7. trinn, 5.-10. trinn og 8.-13. trinn) skal kalles lærerutdanninger. Alle løpene vil bli femårige og kvalifisere til samme grad. Begrepet lektor bør derfor enten brukes på alle utdanningene, slik rammeplanutvalet foreslo, eller ingen. Med femårig lærerutdanning for alle trinn vil det etter hvert ikke være noe skille mellom lærer og lektor. Begrepet Lærer (eng. Teacher) er etter fylkesmannens mening bedre innarbeidet og mer sentralt beskrivende for lærerprofesjonen enn Lektor.

Læringsutbytte (§2)

Fylkesmannen i Vestfold mener det er viktig at *inngående kunnskap om gjeldende lov- og planverk* er eksplisitt nevnt i forskriften. Den profesjonelle læreren må kjenne regelverket for å kunne utøve yrket sitt på forsvarlig vis. Vi vil framholde at dette kravet i forskriften selvsagt må innebære at de som arbeider i lærerutdanningen, både må kjenne regelverket og følge med på endringer og lovavklaringer.

Åpning for praksis i barnehage i lærerutdanningen for 1. – 7. trinn (§ 3)

Fylkesmannen i Vestfold støtter forslaget om at praksisopplæringen skal ha fokus på overgangen barnehage – skole, og foreslår at minst 5 dager av denne delen av praksisopplæringen bør legges til barnehage.

Profesjonsfag eller pedagogikk (§ 3)

Navnet på det tidligere pedagogikkfaget på 60 stp er i høringsdokumentet endret til profesjonsfag, og kunnskap om religion, livssyn og etikk er foreslått som en modul tilsvarende 15 studiepoeng i elevkunnskapsdelen av profesjonsfaget. Dersom 15 studiepoeng skulle bli reservert til et annet fagområde, innebærer det at bare 45 studiepoeng av *profesjonsfaget* står igjen til pedagogikk. Når utdanningen blir femårig, vil pedagogikk bare utgjøre 15 % av utdanningen - en stor reduksjon i forhold til dagens lærerutdanning, der pedagogikk og elevkunnskap utgjør 25 %. Etter Fylkesmannen i Vestfold sitt syn vil en slik svekking av pedagogikken sin plass i lærerutdanningen være et tap både for læreryrket og for elevene. Det er bred enighet om at den gode pedagogen med solid faglig tyngde er den viktigste forutsetningen for å nå de overordnede målene som er satt for elevene sin læring og for skolen sin rolle i samfunnet. Kunnskap og evner

Fylkesmannen i Vestfold

Telefon: 33 37 10 00
Telefaks: 33 37 11 35
E-post: fmvepostmottak@fylkesmannen.no
www.fylkesmannen.no/vestfold

Postadresse:
Postboks 2076
3103 Tønsberg
Orgnr. 974762501

Besøksadresse:
Statens Park - Hus I
Anton Jenssens gate 4

knyttet til relasjonsbygging, læringsmiljø og læringsprosesser, tilpasset opplæring og motivasjon er avgjørende for en god skole, og lærarstudentene må arbeide grundig med slike emner. Fylkesmannen i Vestfold mener at pedagogikk i fremtiden samlet sett må ha samme prosentvise omfang som i dag i lærerutdanningen.

Den gode læreren er avgjørende for et godt psykososialt skolemiljø, for inkludering og tilpasset opplæring, for god læring og godt læringsutbytte. Skolen må derfor sikres pedagoger med god faglig tyngde. Fylkesmannen i Vestfold vil derfor fraråde å erstatte begrepet *pedagogikk* med *profesjonsfag*. Dette vil undergrave pedagogikken sin plass som kjernefag i lærerutdanningen og læreren sine kjerneoppgaver i samspill med barn og unge. Heller enn å markere læreryrket, kan dette medvirke til å avprofesjonalisere yrket. Det er pedagogikken som skiller lærerutdanning og lærerprofesjonen fra andre profesjoner. Begrepet *profesjonsfag* vil både anonymisere nøkkelfaget i lærerutdanningen og bryte den direkte tilknytningen til pedagogiske forskningsmiljøer ved universitet og høyskoler, nasjonalt og internasjonalt. Fylkesmannen i Vestfold tilrår derfor Kunnskapsdepartementet å bruke det presise fagnavnet *pedagogikk* slik rammeplanutvalet har foreslått.

At 15 studiepoeng av faget skal reserveres til kunnskap om religion, livssyn og etikk innebærer etter vårt syn en kunstig sammenslåing av fag. Dersom Kunnskapsdepartementet mener at lærerutdanningen i større grad må ta innover seg og orientere seg mot et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn, må det heller vurderes å legge større vekt på fagene samfunnsfag og KRLE i utdanningen. Ellers legger vi til grunn at didaktikk fremdeles må være en selvsagt dimensjon i alle fagene i lærerutdanningene.

Fylkesmannen i Vestfold er videre ikke enig i at masterfordypning skal avgrenses til undervisningsfag. Med unntak av *begynneropplæring* som masterfag i 1. – 7. trinn, er det ikke gitt rom for spesialpedagogiske eller pedagogiske fagområder som masterfag/masterfordypning. På bakgrunn av at også læringsledelse og læringsmiljø er svært sentralt og viktig, mener vi det er betenkelig at lærerstudenter ikke skal kunne fordype seg i slik tematikk, men være nødt til å knytte dette til et undervisningsfag. Master i pedagogikk og spesialpedagogikk har gitt skolen viktig kompetanse både når det gjelder skolen sitt arbeid med lærerne sin profesjonelle utvikling og med skoleutvikling.

En av våre erfaringer med tilsyn på skoleområdet er at skolen trenger tilsatte med master i spesialpedagogikk for å sikre forsvarlig kompetanse til å ivareta tilpasset opplæring og spesialundervisning.

Kombinasjonen av allmennpedagogisk og spesialpedagogisk kompetanse har vært et kjennetegn på kvalitet i utdanning av norske spesialpedagoger. Det har blant annet medvirket til å sikre at elever med behov for spesialundervisning får opplæring på nærskolen sin, og til god sammenheng mellom spesialundervisning, tilpasset opplæring og den ordinære undervisningen. Det er en styrke ved det norske systemet at de som gir spesialundervisning, også underviser i ordinære fag og kjenner skolen som organisasjon, skolen sin kultur og skolens arbeidsformer. Sammenhengen mellom allmennpedagogikk og spesialpedagogikk medvirker til rettsikkerhet, god forebygging og til å nå målet om en inkluderende skole.

Etter vårt skjønn vil dette bli vesentlig mer utfordrende dersom denne sammenhengen blir brutt. Vi ønsker ikke et opplegg som innebærer at de som tar master i spesialpedagogikk i hovedsak er rekruttert fra andre fagmiljøer.

Fylkesmannen i Vestfold viser i denne sammenhengen til konklusjonene fra Ekspertgruppa for spesialpedagogikk, oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. I rapporten fra denne gruppa, som kom i 2014, blir det tilrådd at spesialpedagogiske emner knyttet til forebygging og tilpasset opplæring må vektlegges sterkere og synliggjøres i alle lærerutdanningene.

Som et siste, men viktig tilleggspoeng, nevner vi at lærerstudentene må kunne ta mastergrad i pedagogiske og spesialpedagogiske emner, også for å sikre rekruttering til doktorgradsnivå og undervisnings- og forskingsstillinger på disse områdene ved universiteter og høyskoler.

Med hilsen
Fylkesmannen i Vestfold

Bernt Lasse Berggreen
assisterende fylkesmann

Kari Evensen
utdanningsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.